

بسمه تعالی

درس فلسفه سیاسی

۱. طرح درس فلسفه سیاسی

(حکمت مدنی)

الف. طرح جاری درس فلسفه سیاسی

کد درس: ۱۶،

تعداد واحد: ۲ واحد،

نوع واحد: نظری،

مقطع درس: کارشناسی،

پیش نیاز: دروس عمومی و آشنایی با علوم سیاسی

هدف درس:

«آشنایی دانشجویان با چیستی و نسبت میان فلسفه و سیاست، مبانی و مسایل اساسی فلسفه سیاسی و تبیین مبانی هستی شناختی، معرفت شناختی و انسان شناختی و تأثیر آنها بر سیاست و رفتار سیاسی.»

شرح درس:

«در این درس دانشجویان با مباحث مقدماتی مشتمل بر تبیین مفهومی فلسفه و سیاست آشنا می شوند. مبانی هستی شناختی سیاست در اندیشه اسلامی و مباحثی چون ربوبیت تشریحی، ضرورت قانون الهی و حاکمیت خداوند که ریشه در خالقیت و مالکیت الهی دارد از دیگر مباحث این درس است. افزون بر آن مبنای معرفت شناختی، انسان شناختی، ارزش شناختی، روش شناختی و تأثیر آن بر دانش سیاسی و رفتار سیاسی از محورهای مهم بحث در این درس می باشد.»

محورهای درس:

اول. مفاهیم اساسی و کلیات سیاسی

الف. مفاهیم اساسی

۱. امر سیاسی

۲. دانش سیاسی

۳. عمل سیاسی

۴. مقوله سیاسی

۵. فلسفه

۶. سیاست

۷. فلسفه سیاسی

ب. کلیات سیاسی

۱. نسبت میان فلسفه سیاسی و دانش سیاسی

۲.نسبت میان امر سیاسی و عمل سیاسی

۳.روش شناسی فلسفه سیاسی

۴.منابع فلسفه سیاسی

۵.متون اصیل فلسفه سیاسی اسلامی

دوم.مبانی و مسایل فلسفی (فلسفه)سیاسی:

۱.مبانی خدانشناسی سیاست

۲.مبانی؛

الف.معرفت شناسی سیاست

ب.ارزش شناسی سیاست

۳.مبانی هستی شناسی سیاست

۵.مبانی کلامی سیاست؛

الف.سیاست بر مدار توحید

ب.ربوبیت تشریحی

۶.مبانی انسان شناسی سیاست؛

الف.از دیدگاه غرب

ب.دیدگاه اسلام

۷.مبانی غایت شناسی نظام هستی و سیاست:

الف. هدفمندی نظام سیاسی

ب. هدف رفتار سیاسی

۸. مبنای جامعه‌شناسی سیاست

(الف. اصالت فرد یا ب. اصالت جامعه، یا ج. اصالت مکمل فرد و جامعه و دولت)

سوم. فلسفه سیاسی ب‌مثابه حوزه معرفتی

(نظریات)

۱. عدالت و سیاست؛

عدالت سیاسی و سیاست عدالت

۲. سعادت و سیاست؛

سعادت سیاسی و سیاست سعادت

۳. مشروعیت سیاسی؛

سیاست مشروع

۴. آزادی سیاسی؛

سیاست آزاد و آزادی

۵. حاکمیت سیاسی

۶. نظریه امامت

۷. نظریه ولایت فقیه

چهارم. جمعی بندی و نتیجه گیری:

الف. جمع بندی

[مکاتب فلسفی سیاسی و حکمی مدنی:

۱. حکمت جاویدان شرقی-ایرانی

۲. حکمت راستین یونانی-غربی

۳. حکمت دینی مدنی توحیدی قرآنی و روایی اسلام

۴. حکمت مدنی اسلامی فاضلی فارابی

۵. حکمت مدنی عقلی برهانی سینوی و قلبی شهودی سهروردی

۶. حکمت مدنی تقریبی خواجه نصیر

۷. حکمت متعالی مدنی صدرایی

۸. فلسفه سیاسی مدرن و معاصر

۹. حکمت سیاسی متعالی امام، انقلاب اسلامی و نظام جمهوری اسلامی ایران و ولایت فقیه

۱۰. حکمت سیاسی حیات معقول علامه جعفری

۱۱. حکمت سیاسی علامه جوادی آملی].

ب. نتیجه گیری

۱. رابطه و نسبت دین و فلسفه سیاسی

۲. رابطه و نسبت حکمت سیاسی و حکومت سیاسی

۳. رابطه و نسبت فلسفه سیاسی، نظریه سیاسی، بینش سیاسی، کلام سیاسی، اعتقاد سیاسی، ایدئولوژی

سیاسی، تفکر (اندیشه) سیاسی، تعقل سیاسی و تدبیر سیاسی.

منابع درس:

منبع اصلی)

فلسفه سیاسی، علیرضا صدرا (در جریان انتشار. متن اثر ضمن محور ۸ آمده است)

منابع فرعی)

۱. مطهری، مرتضی، آشنایی با علوم اسلامی (منطق و فلسفه)
۲. طباطبایی، علامه سید محمد حسین، اصول فلسفه و روش رئالیسم (مقالات اول تا چهارم)
۳. مصباح یزدی، محمد تقی، دروس فلسفه
۴. فارابی، فصول منتزعه
۵. اشتراوس، لئو، فلسفه سیاسی چیست؟
۶. نوروزی، محمد جواد، فلسفه سیاسی اسلام
۷. صدرا، علیرضا، مفهوم شناسی حکمت متعالی سیاسی
۸. لکزایی، نجف، در آمدی بر مستندات قرآنی فلسفه سیاسی امام خمینی
۹. یوسفی راد، مرتضی، امکان فلسفه سیاسی اسلام
۱۰. شروانی، علی، دروس فلسفه
۱۱.

ب. طرح جدید درس فلسفه سیاسی:

عنوان درس به فارسی:

فلسفه برای سیاست

عنوان درس به انگلیسی:

Philosophy for Politics

۲ واحد نظری

هدف درس:

آشناسازی دانشجویان با نسبت فلسفه و سیاست، مبانی و مسائل اساسی فلسفه سیاسی و تبیین مبانی هستی‌شناختی، معرفت‌شناختی و انسان‌شناختی و تأثیر آنها بر اندیشه سیاسی.

شرح درس:

در این درس دانشجویان با مباحث مقدماتی مشتمل بر تبیین مفهومی فلسفه و سیاست آشنا میشوند. مبانی هستی‌شناختی سیاست در اندیشه اسلامی و مباحثی چون ربوبیت تشریحی، ضرورت قانون الهی و حاکمیت خداوند که ریشه در خالقیت و مالکیت الهی دارد از دیگر مباحث این درس است. افزون بر آن مبنای معرفت‌شناختی، انسان‌شناختی، ارزش‌شناختی، روش‌شناختی و تأثیر آن بر دانش سیاسی و رفتار سیاسی از محورهای مهم بحث در این درس می باشد.

سرفصل درس:

اول. مفاهیم و کلیات؛

۱. فلسفه
۲. سیاست
۳. فلسفه سیاسی
۴. اندیشه سیاسی
۵. نظریه سیاسی
۶. ایدئولوژی سیاسی
۷. پدیده (مقوله) سیاسی
۸. امر سیاسی

دوم. بنیادها و رویکردهای فلسفه سیاسی در اسلام و غرب؛

- هستی‌شناسی

- معرفت‌شناسی انسان‌شناسی

- روش‌شناسی

سوم. مکاتب فلسفی و سیاست در اسلام و غرب؛

۱. حکمت و خرد جاویدان ایرانی شرقی و سیاست -

۲. حکمت راستین (افلاطون و ارسطو) و سیاست

۳. فلسفه سیاسی مسیحیت (آگوستین تا آکویناس) و سیاست

۴. حکمت فاضلی فارابی و سیاست

۵. حکمت برهانی سینوی و سیاست

۶. حکمت شهودی (اشراق) سهروردی و سیاست

۷. حکمت متعالیه صدرایی و سیاست

۸. حکمت حیات معقول علامه جعفری و سیاست

۹. مکاتب فلسفه سیاسی جدید

چهارم. مسائل اساسی فلسفه سیاسی در اسلام و غرب؛

۱. انسان

۲. جامعه

۳. عدالت

۴. سعادت

۵. مشروعیت

۶. آزادی

۷. حاکمیت

۸. دین و فلسفه سیاسی

منابع پیشنهادی:

۱. اشتراوس، لئو (۱۳۹۳) فلسفه سیاسی چیست؟، ترجمه فرهنگ رجایی، چاپ چهارم، تهران: علمی و فرهنگی.

۲. پزشکی، محمد (۱۳۸۳) چیستی فلسفه سیاسی در حوزه تمدن اسلامی، قم: بوستان کتاب.
 ۳. جعفری، محمد تقی (۱۳۷۳) حکمت اصول سیاسی اسلام ترجمه و تفسیر فرمان مبارک امیرالمومنین علی بن ابیطالب (ع) به مالک اشتر، تهران: بنیاد نهج البلاغه.
 ۴. صدرا، علیرضا (۱۳۸۹) مفهوم شناسی حکمت متعالی سیاسی، قم: پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی.
 ۵. فارابی، ابونصر محمد (۱۳۷۹) سیاست مدینه، ترجمه و تحشیه سید جعفر سجادی، چاپ سوم، تهران: وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی.
 ۶. کوئین، آنتونی (۱۳۷۱) فلسفه سیاسی، ترجمه مرتضی اسعدی، تهران: انتشارات بین المللی هدی.
 ۷. مطهری، مرتضی (۱۳۸۱) کلیات علوم اسلامی، جلد ۱: منطق و فلسفه، چاپ سی و یکم، تهران: صدرا.
 ۸. میلر، دیوید (۱۳۸۸) فلسفه سیاسی، ترجمه کمال پولادی، تهران: مرکز.
 ۹. نوروزی، محمد جواد (۱۳۹۲) فلسفه سیاسی اسلام، قم: مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی.
 ۱۰. یوسفی راد، مرتضی (۱۳۸۶) امکان فلسفه سیاسی اسلام، قم: پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی.
- این سرفصل در جلسه مورخه ۱۳۹۵ / ۸ / ۱۷ کارگروه تحول و ارتقاء علوم سیاسی به تصویب نهایی رسید.